

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร กรุงเทพฯ

เรื่อง

ภาวะการเป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกรในอำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่ ตามการรับรู้ของสมาชิก

LEADERSHIP AMONG FARMERS ORGANIZATIONS AS PERCEIVED
BY MEMBERS IN SANSAI DISTRICTS CHIANGMAI THAILAND

โดย

นายรุจน์ ทักเขียว

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วทบ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ ๒๓... เดือน... พ.ศ. ๒๕๓๓

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

..... ๒๓ / ๙ / ๓๓

(นายอนุชิต แววศรีผ่อง)

กรรมการปัญหาพิเศษ

..... ๒๓ / ๙ / ๓๓

(นายทรงวุฒิ แสงจันทร์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

..... ๒๓ / ๙ / ๓๓

(นายวุฒ บัวตะมะ)

หัวหน้าภาควิชา

..... ๔ / ๑๐ / ๓๓

(นายแสนนัค หงษ์ทรงเกียรติ)

ลงพ.

๒๕๓๓

๒๕๓๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13773

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ภาวะการเป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกรในอำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่ตามการรับรู้ของสมาชิก

LEADERSHIP AMONG FARMERS ORGANIZATIONS AS PERCEIVED
BY MEMBERS IN SANSAI DISTRICTS CHIANGMAI THAILAND

T096235

โดย

นายรุจน์

พักเขียว

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
รฟ.

ร ๖๕๕๓ พ.ศ. ๒๕๓๓

๒๕๓๓

เลขที่ 96235

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่บริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามแก้ไขเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ภาวะการเป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกรในอำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่ ตามการรับรู้ของสมาชิก

โดย : นายรุจน์ พักเขียว

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :
(อาจารย์ณัฐชิต แววศรีผอง)

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาภาวะการเป็นผู้นำ
กลุ่มเกษตรกรตามการรับรู้ของสมาชิก โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงสภาพส่วนบุคคล
เศรษฐกิจ สังคม ลักษณะกลุ่มเกษตรกร ภาวะการเป็นผู้นำตามการรับรู้ของสมาชิกและ
ลักษณะของผู้นำกลุ่มตามที่สมาชิกคาดหวัง

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่กลุ่มเกษตรกร ซึ่งอยู่ภายใต้การ
ดูแลของเกษตรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อศึกษา
เปรียบเทียบ คือกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ และ กลุ่มที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ แต่ละ
กลุ่มตัวอย่างสุ่มมาเป็นตัวแทนกลุ่มละ 51 คน รวมตัวอย่างทั้งสิ้น 102 คน เครื่องมือที่
ใช้เก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยค่าทางสถิติซึ่งได้แก่ การหา
ค่าความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหา
ค่า Chi - Square และ การหาค่า t - test

ผลการศึกษาสภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของกลุ่มเกษตรกรจะ
พบว่าเกษตรกรทั้งหมดเป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 45-54 ปี จบการศึกษา
ชั้นปีที่ 4 เฉลี่ยแล้วเกษตรกรเคยได้รับการฝึกอบรม 1.56 ครั้ง รายได้เฉลี่ยของครอบครัว
25627.45 บาท/ปี มีขนาดของฟาร์มเฉลี่ย 5.48 ไร่ต่อครอบครัว มีสมาชิกใน
ครอบครัวเฉลี่ย 4 คน

ลักษณะของกลุ่มเกษตรกร พบว่า เฉลี่ยแล้วกลุ่มจะมีอายุ 5.14 ปี จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้งเฉลี่ย 34 คน เฉลี่ยแล้วมีจำนวนสมาชิกกลุ่มปัจจุบัน 70.58 คน การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงในค่านสมาชิกเพิ่มขึ้น การจัดประชุมสมาชิกเฉลี่ยแล้วมีการจัดประชุม 1.22 ครั้ง/ปี สมาชิกของกลุ่มมีความร่วมมือกันดี และส่วนใหญ่ไม่มีความขัดแย้งกันตามความกีดขวางสมาชิก

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างแบบความเป็นผู้นำ ตามการรับรู้ของสมาชิกกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จ ปรากฏว่ามีความแตกต่างกัน ส่วนการวิเคราะห์ความแตกต่างแบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกคาดหวัง พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับผิดชอบในการทำงานกลุ่มเกษตรกร

สำหรับเจ้าพนักงานเกษตร การคัดเลือกผู้นำควรรวให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิก แสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ผู้นำของกลุ่มตรงกับความต้องการของสมาชิก มีการจัดประชุมในวาระต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มทราบความเคลื่อนไหวและเปิดโอกาสให้ผู้นำและสมาชิกได้แสดงความคิดเห็น ช่วยกันแก้ไขปัญหา ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น

สำหรับหน่วยงานอื่น ควรจัดฝึกอบรมเกษตรกรผู้นำเป็นประจำ เพื่อให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมต่อการเป็นผู้นำ และควรมีการใช้สื่อการสอน ช่วยให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่านที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอาจารย์ณัฐชิต แวศรีผ่องซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางมาตั้งแต่ต้น ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในบุญคุณอย่างยิ่ง อีกทั้งอาจารย์ทรงวุฒิ แสงจันทร์ อาจารย์ยุท บัวตะมะ ซึ่งช่วยทำหน้าที่เป็นกรรมการปัญหาพิเศษ โดยให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไข รวมถึงเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอสันทรายและเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่กรุณากรุณาให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลต่าง ๆ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ. โอกาสนี้

ท่านสุดท้ายที่จะกล่าวถึงและเป็นผู้สร้างหลักให้แก่ชีวิตของข้าพเจ้าคือ บิดามารดา ผู้ให้กำเนิด ที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านการศึกษาโดยตลอด ดังนั้น หากการศึกษาครั้งนี้มีความดี นั่นคือผลของการกระทำของบิดามารดา แต่หากเกิดข้อบกพร่องประการใด ข้าพเจ้าผู้ดำเนินงานต้องขออภัยมา ณ. ที่นี้

รุจน์ พักเขียว

มีนาคม 2533

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนิยาม	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตการศึกษา	5
สมมุติฐานการศึกษา	6
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสาร	9
ภาวะการเป็นผู้นำ	9
องค์ประกอบของภาวะการเป็นผู้นำ	10
แบบต่าง ๆ ของผู้นำ	10
ผู้นำในทฤษฎีของผู้ตาม	11
การรับรู้ของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อภาวะการเป็นผู้นำของกลุ่ม	12
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา	14
สถานที่ดำเนินการศึกษา	14
เครื่องมือรวบรวมข้อมูล	14
การวิเคราะห์ข้อมูล	15
บทที่ 4 ผลการศึกษาและวิจารณ์	17
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	37
สรุปผลการศึกษา	37
ข้อเสนอแนะ	39
เอกสารอ้างอิง	41

ภาคผนวก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ 48 โยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

ตารางที่	หน้า
1	17
2	18
3	19
4	20
5	21
6	22
7	22
8	23
9	24
10	25
11	26
12	27
13	28
14	29
15	30
16	31
17	32
18	34
19	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534) มิได้มุ่งการพัฒนาไปยังด้านเศรษฐกิจหรือการเพิ่มรายได้ของประชาชนของประเทศแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ยังมุ่งยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนทุกพื้นที่เพื่อให้ชาวชนบทเหล่านี้สามารถช่วยตนเอง โดยการเพียรพยายามพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบททั้งทางร่างกาย ความคิด และทักษะในการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของคนในกลุ่มอายุและกลุ่มอาชีพ ในการพัฒนาความเป็นอยู่ของชาวชนบทนี้ การพัฒนาการเกษตรนับว่ามีบทบาทมากที่สุดในการพัฒนาอาชีพของชาวชนบท

สำหรับแนวทางในการพัฒนาการเกษตรตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 นี้ก็เช่นเดียวกัน กรมส่งเสริมการเกษตรมีเพียงแต่มุ่งเน้นไปถึงเฉพาะในการบริการ เผยแพร่และการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเกษตรแผนใหม่แก่เกษตรกร เพื่อช่วยยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ในครัวเรือนของเกษตรกรเท่านั้น แต่ยังไม่มุ่งเน้นถึงการส่งเสริมสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อให้พร้อมที่จะรับบริการความรู้ด้านการเกษตรแผนใหม่ และเป็นองค์ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและเกษตรกร การเป็นพลังสำรองในการผลิตและจำหน่ายผลิตผลการเกษตร การร่วมมือช่วยเหลือกันในการพัฒนาชนบทของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีมาตรการในการดำเนินงาน (กรมส่งเสริมการเกษตร 2530 : 73 - 74) ดังนี้

1. สนับสนุนให้ความรู้และทักษะด้านการพัฒนาสังคมพัฒนาการเกษตร เทคโนโลยีเกษตรและการบริหารธุรกิจแก่คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร โดยเน้นการสร้างจิตสำนึกในการทำงานร่วมกัน
2. ให้ข่าวสารและชี้แนะเกษตรกรให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาการเกษตรด้วยตนเองและชี้แนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน
3. สนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรได้ร่วมกันวางแผนการผลิตของกลุ่มให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สร้างขวัญและกำลังใจแก่กลุ่มที่ได้รับความสำเร็จโดยประกาศเกียรติคุณและช่วยประชาสัมพันธ์เป็นตัวอย่างที่ดีแก่กลุ่มอื่น ๆ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในด้านปัจจัยการผลิตจัดหาทุนหมุนเวียนจากกองทุนหมู่บ้าน ข้อมูลการตลาดเพื่อเป็นแรงจูงใจในการดำเนินงานของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

5. จัดทำโครงการส่งเสริมสนับสนุนแผนการผลิตของหน่วยเกษตรกรกรรมา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ยุวเกษตรกรและกลุ่มผู้ผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ ในระดับหมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มนั้น ๆ

การพัฒนาของกลุ่มเกษตรกรนี้ได้เริ่มมีการปรับปรุงครั้งแรกในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (2515 - 2519) โดยได้มีการประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 140 - 141 เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2511 ให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเป็นนิติบุคคลและสามารถดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ได้การดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรในระยะแรก ๆ มักมีจุดมุ่งหมายในการให้บริการสินเชื่อแก่บรรดาสมาชิกเป็นหลักจึงทำให้เกษตรกรทั่วไปให้ความสนใจและสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มมากมายอันเป็นผลให้การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพิ่มปริมาณมากขึ้นอย่างรวดเร็ว จนเกินความสามารถของเจ้าหน้าที่ของกลุ่ม จึงเป็นผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ต่อมาในระหว่างปี 2522 - 2525 ได้มีนโยบายชลอการจัดตั้งกลุ่ม แต่มุ่งเน้นการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มเดิม การส่งเสริมให้แปรสภาพเป็นสหกรณ์ได้ก็ตามแต่สมรรถนะการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกรยังมีไม่มากพอ แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีหลายกลุ่มที่สามารถดำเนินงานในลักษณะที่สามารถช่วยตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งราชการ ต่อมาในปี 2525 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ผ่อนผันให้จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นตามความจำเป็น หากเกษตรกรมีความพร้อมและประสงค์จะขอตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้น จากสถิติในเดือน มีนาคม 2530 มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรทั่วประเทศจำนวน 3,864 กลุ่ม และมีสมาชิก 486,067 ครอบครัวในจำนวนกลุ่มเกษตรกรทั้งหมดนี้ จากการรายงานของกรมส่งเสริมการเกษตรในแผนพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. 2530 - 2534 (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2530 : 10) พบว่าสถาบันเกษตรกรที่จัดตั้งขึ้นแล้วนี้ส่วนใหญ่ยังไม่เข้มแข็งและไม่สามารถดำเนินธุรกิจของกลุ่มได้อย่างต่อเนื่องอีกทั้งกลุ่มกิจกรรมของพวกเกษตรกรที่รวมตัวขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งยังขาดการเชื่อมโยงและประ-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สานงานกันสำหรับกลุ่มเกษตรกรซึ่งอยู่ในส่วนรับผิดชอบของสำนักงานเกษตรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ นั้นมีจำนวนกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น 9 กลุ่ม มีสมาชิกจำนวน 800 ครอบครัว 5 ในจำนวนกลุ่มเกษตรกรทั้ง 9 กลุ่มนี้จากผลการประเมินผลของสำนักงานเกษตรอำเภอสันทรายพบว่า มีเพียงกลุ่มเกษตรกรบางกลุ่มเท่านั้นที่ประสบความสำเร็จ โดยมีการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจัดว่าเป็นกลุ่มเกษตรกรประเภทแนวหน้าและอีกบางกลุ่มยังเป็นกลุ่มที่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะมีการดำเนินธุรกิจน้อย สมาชิกเกิดความเบื่อหน่ายและกลุ่มมีฐานะไม่ค่อยมั่นคง

ถึงแม้ว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่มเกษตรกรนี้ขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ปัจจัย ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรเองได้รายงานถึงอุปสรรคต่อการพัฒนาสถาบันเกษตรกรอื่นได้แก่ตัวเกษตรกรที่ไม่เข้าใจหลักการและอุดมการณ์การทำงานร่วมกัน มีความเชื่อว่ารัฐจะต้องให้การช่วยเหลือบริการทุกอย่าง อีกทั้งเกษตรกรไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของรัฐและสมาชิกของกลุ่มมีความแตกต่างกันในสภาพการผลิตด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนั้นตัวเจ้าหน้าที่เองดำเนินการจัดตั้งกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร อีกทั้งยังเข้าไปมีบทบาทเป็นผู้นำในการพัฒนามากเกินไป จากปัจจัยต่าง ๆ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรระบุว่า เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่สำเร็จในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตามคุณภาพภาวะความเป็นผู้นำ (Quality of leadership) ก็นับว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในหลายปัจจัยเช่นกัน Fiedler (1967 : 244) รายงานว่ามีข้อยืนยันมากมายที่สามารถเชื่อถือได้ว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การสามารถสังเกตได้จากคุณภาพของภาวะการเป็นผู้นำในองค์การนั้น ถึงแม้ว่าผลของการวิจัยเชิงประจักษ์ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าภาวะการเป็นผู้นำแบบใดที่ดีที่สุดก็ตาม Hersey และ Blanchard (1982 : 103) ยังได้กล่าวว่าผู้นำที่มีประสิทธิภาพนั้น มักจะต้องปรับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของตนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ตามและสภาพการณ์ในขณะนั้น ในทางเดียวกัน สมบูรณ์ ศาลาษาชิน (2526 : 293) ยังได้ให้ข้อสังเกตว่าปรากฏการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อนนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นพฤติกรรมขั้นพื้นฐานหรือลักษณะพื้นฐานของผู้นำจะมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้นจะขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ด้วยเช่นกัน จากแนวความคิดของนักวิชาการ เหล่านี้จึงได้มาซึ่ง ปัญหาการศึกษาครั้งนี้ว่าภาวะการเป็นผู้นำของกลุ่มเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในกลุ่มหรือไม่อย่างไรนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งที่จะหาคำตอบในคำถามเหล่านี้คือ กลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จนี้ ผู้นำของกลุ่มมีแบบของความเป็นผู้นำแบบใดตามที่สมาชิกกลุ่มรับรู้ภายใต้สถานการณ์นั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาดังสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาดังลักษณะของกลุ่มเกษตรกรในธรรมชาติของสมาชิก
3. เพื่อทราบถึงภาวะการเป็นผู้นำกลุ่มตามการรับรู้ของสมาชิก
4. เพื่อระบุถึงลักษณะของผู้นำกลุ่มตามที่สมาชิกคาดหวัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาในครั้งนี้คาดว่าจะนำไปใช้เป็นประโยชน์กับบุคคลและหน่วยงานดังนี้ คือ

1. ผู้กำหนดนโยบาย วางแผน และปฏิบัติในงานพัฒนาเกษตรกรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรเพื่อนำไปปรับปรุงแผนและวิธิตำเนินการพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งช่วยในการวางแผนการจัดการฝึกอบรมผู้นำของเกษตรกรให้เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานและการวิจัย อาจนำข้อมูลจากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาผู้นำและกลุ่มทางการเกษตรและวิชาการวางแผนและโครงการพัฒนาการเกษตร อีกทั้งยังใช้เป็นเอกสารค้นคว้าทางวิชาการของนักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเพื่อที่จะให้ความรู้ โดยการอบรมแก่ผู้นำ
4. เพื่อทราบแบบของผู้นำที่เกษตรกรคาดหวัง

ขอบเขตและข้อจำกัด

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการจัดเก็บข้อมูลเพื่อต้องการอธิบายถึงลักษณะของความเป็นผู้นำและกลุ่มเกษตรกร ซึ่งอยู่ในภายใต้การดูแลของสำนักงานเกษตรอำเภอสันทราย จ.เชียงใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มเกษตรกรจำนวน 9 กลุ่ม คือ กลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำสวนแม่แฝกใหม่ กลุ่มทำไร่มันฝรั่งแม่แฝกใหม่ กลุ่มทำนาแม่แฝกใหม่ กลุ่มทำไร่แม่-
แฝก กลุ่มทำนาหนองหาร กลุ่มทำนาหนองแหง กลุ่มทำไร่ป่าไผ่ กลุ่มทำนาแม่แฝก
และกลุ่มทำนาเมืองเส้น

2. กลุ่มทั้ง 9 กลุ่มได้ออกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคือ กลุ่มที่ประสบความสำเร็จและกลุ่มที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ โดยให้ใช้เกณฑ์ตัดสินของสำนักงานเกษตรอำเภอสันทรายกล่าวคือ กลุ่มที่ประสบความสำเร็จเป็นกลุ่มที่มีการดำเนินธุรกิจการฟาร์มอย่างต่อเนื่อง มีกำไรให้เห็นเด่นชัด สมาชิกมีความกระตือรือร้น สำหรับกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จเป็นกลุ่มที่มีการดำเนินธุรกิจน้อยหรือไม่มีการดำเนินธุรกิจเลย สมาชิกเกิดความเบื่อหน่าย กลุ่มไม่มีกิจกรรมดำเนินการ

3. ผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้ได้มาจากสุ่มตัวอย่างแบบ Simple random Sampling โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ 1 กลุ่ม และกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จจากกลุ่มแต่ละกลุ่ม ตัวอย่างสุ่มมาเป็นตัวแทนกลุ่มละ 100 รวมตัวอย่างทั้งสิ้น 200 คน

4. ข้อมูลที่ศึกษาในครั้งนี้ได้มาจากการสอบถามสมาชิกกลุ่มเกษตรกรระหว่างช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533 เท่านั้น

สมมุติฐานการศึกษา

จากการตรวจสอบเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสามารถได้มาซึ่งข้อสมมุติฐานเพื่อการทดสอบดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จแตกต่างกัน
2. แบบของความเป็นผู้นำที่สมาชิกรับรู้ต่างกับแบบของความเป็นผู้นำที่สมาชิกคาดหวัง

คำนิยามศัพท์

แบบของความเป็นผู้นำกลุ่ม (leadership style) ตามการรับรู้ของสมาชิกหมายถึงคุณภาพความสามารถและกิจกรรมของผู้นำกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายตามการรับรู้ของสมาชิก แบบของความเป็นผู้นำที่ศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ ผู้นำที่เก่งมนุษย์สัมพันธ์และผู้นำที่เก่งงานแบบของความเป็นผู้นำนี้วัดโดยแบบทดสอบการรับรู้ในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal perception test) ซึ่งเป็นระบบการให้คะแนน (Scoring System) ตามที่ผู้ให้ข้อมูลเลือกตอบตามการรับรู้ของตนที่มีต่อผู้นำกลุ่มว่า ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางโอกาส นานครั้ง และ ไม่เคยเลย ต่อข้อความเกี่ยวกับคุณภาพความสามารถและกิจกรรมที่ผู้นำแสดงออกต่อกิจกรรมของกลุ่มจำนวน 24 ข้อความคำตอบตามแบบสอบถามได้กำหนดการให้คะแนนดังนี้คือ ทุกครั้ง = 5 คะแนน บ่อยครั้ง = 4 คะแนน บางโอกาส = 3 คะแนน นาน ๆ ครั้ง = 2 คะแนน และ ไม่เคยเลย = 1 คะแนน จากคะแนนแต่ละข้อความที่ได้จะนำมารวมกันเป็นคะแนนของแบบความเป็นผู้นำ สมาชิกผู้ให้ข้อมูลกลุ่มใดที่มีคะแนนเฉลี่ยตามแบบทดสอบนี้มากกว่า 60 คะแนน ถือว่าเป็นกลุ่มที่รับรู้ว่ามีผู้นำกลุ่มนั้นเก่งในด้านมนุษย์สัมพันธ์ (Human relation oriented) ส่วนกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับหรือน้อยกว่า 60 คะแนน เป็นกลุ่มที่รับรู้ว่ามีผู้นำนั้นเป็นผู้นำประเภทมุ่งงาน

แบบของความเป็นผู้นำกลุ่มตามความคาดหวังของสมาชิกหมายถึง คุณภาพความสามารถ และกิจกรรมของผู้นำที่มีต่อกิจกรรมของกลุ่มที่สมาชิกมีความต้องการให้เกิดขึ้น เกิดในการนำกลุ่ม การวัดความคาดหวังของสมาชิกที่มีต่อแบบความเป็นผู้นำนี้วัดโดยระบบการให้คะแนนตามผู้ให้ข้อมูลเลือกคำตอบที่ใกล้เคียงกับความรู้สึกของตนว่า เห็นด้วย ไม่มีความเห็น และ ไม่เห็นด้วย ที่มีต่อข้อความเกี่ยวกับความคาดหวังในแบบของผู้นำกลุ่มจำนวน 24 ข้อ คำตอบแบบสอบถามได้กำหนดการให้คะแนนดังนี้คือ เห็นด้วย = 3 คะแนน ไม่มีความเห็น = 2 คะแนน และ ไม่เห็นด้วย = 1 คะแนน จากคะแนนแต่ละข้อความที่ได้จะนำมารวมกันเป็นคะแนนความคาดหวังของสมาชิกที่มีต่อแบบของความเป็นผู้นำกลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มใดที่มีคะแนนเฉลี่ยตามแบบทดสอบนี้มากกว่า 36 คะแนน ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความคาดหวังในแบบของความเป็นผู้นำประเภทเก่งมนุษย์สัมพันธ์ สำหรับกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับหรือน้อยกว่า 36 คะแนน เป็นกลุ่มที่คาดหวัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้นำประเภทแรงงาน

สถานภาพส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของ
ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

อายุ หมายถึง อายุบริบูรณ์ของผู้ให้ข้อมูล

การศึกษา หมายถึง จำนวนปีที่ผู้ให้ข้อมูลได้เข้าศึกษาในระบบโรงเรียน

ประสบการณ์การฝึกอบรม หมายถึง จำนวนครั้งที่ผู้ให้ข้อมูลเข้ารับการฝึก
อบรมหรือสัมมนาทางการเกษตรในระหว่างปี พ.ศ. 2532

การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ หมายถึง จำนวนกลุ่มทางสังคมอื่น ๆ ที่ผู้ให้ข้อมูล
มีสถานภาพเป็นสมาชิกหรือตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในกลุ่มที่สังกัดอยู่

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินรายได้ทั้งหมดที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด
ของครอบครัวผู้ให้ข้อมูลระหว่างปี 2532

ลักษณะของกลุ่ม หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ของกลุ่มซึ่งได้กำหนดไว้ในกา
รศึกษา ทั้งนี้คือ

อายุของกลุ่ม หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งกลุ่มจนถึงปัจจุบันซึ่งวัดเป็น
จำนวนปี

ขนาดของกลุ่ม หมายถึง จำนวนสมาชิกของกลุ่มในปัจจุบันซึ่งวัดเป็นจำนวน
คน

ความถี่ในการประชุมคณะกรรมการกลุ่ม หมายถึง จำนวนครั้งที่สมาชิกเข้า
ร่วมการประชุมกลุ่มในรอบหนึ่งปี

ความเหนียวแน่นของกลุ่ม หมายถึง ระดับความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของ
สมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งวัดได้จากความคิดเห็นของสมาชิกโดยระบุว่า ใด พอใช้ และไม่

การตรวจเอกสาร

ภาวะการเป็นผู้นำ นับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อผลผลิตของกลุ่ม- Sanderson (1966 : 27) ยืนยันว่าความสำเร็จของกลุ่มมักจะขึ้นอยู่กับความมีประสิทธิภาพของผู้นำอีกทั้งผู้นำที่มีประสิทธิภาพยังสามารถทำให้กลุ่มมีความเจริญเติบโตขึ้นไปเรื่อย ๆ ปัจจัยหลายปัจจัยที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพนั้น ภาวะการเป็นผู้นำนับว่าเป็นหัวใจของตัวแปรทั้งหลาย ในขณะเดียวกัน Bonner (1959 : 197) กล่าวว่าลักษณะของความเป็นผู้นำกลุ่มขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มทางสังคมเพราะว่ากลุ่มทางสังคมนั้นจะต้องมีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์กัน ดังนั้น พฤติกรรมของฝ่ายหนึ่งย่อมจะถูกเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขได้โดยความมีปฏิสัมพันธ์กับอีกฝ่ายหนึ่ง คือสมาชิกภายในกลุ่มหรือพฤติกรรมของกลุ่มนั่นเอง

ภาวะการเป็นผู้นำ

ภาวะการเป็นผู้นำ (leadership) นี้มีผู้ได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน อรุณ รักธรรม (2526 : 293) กล่าวว่า ภาวะการเป็นผู้นำคือการที่ผู้นำใช้อิทธิพลในความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่ต่อผู้ตามในสภาพการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติงานและอำนวยความสะดวก โดยใช้กระบวนการติดต่อกันและกันในอันที่จะให้งานบรรลุผลตามเป้าหมาย ส่วน Reuter (1941) ซึ่งอ้างโดย Fiedler (1967 : 8) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะการเป็นผู้นำเป็นความสามารถในการชักชวนหรือชี้นำคนอื่นโดยปราศจากการใช้อำนาจตามตำแหน่งหรือเหตุการณ์ภายนอก ส่วน Halpin (1956) ให้การอธิบายว่าการเป็นผู้นำเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อนและสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง จากคำจำกัดความของทั้ง 2 ท่านที่ได้กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำได้มีการพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับจากในช่วงปี ค.ศ. 1941 ถึง ค.ศ. 1950 และ ค.ศ. 1956 โดย Halpin ได้มองพฤติกรรมของผู้นำในแง่ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นมีองค์ประกอบหลายอย่าง โดยพฤติกรรมผู้นำมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องด้วย

องค์ประกอบของภาวะการเป็นผู้นำ

Fiedler (1976) ได้ศึกษาถึงภาวะการเป็นผู้นำโดยสรุปว่า การเป็นผู้นำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบซึ่ง Fiedler กล่าวว่า เป็นรูปแบบแห่งเหตุอันเกิดขึ้นของผู้นำที่มีประสิทธิภาพ Fiedler ได้พยายามเอาส่วนประกอบของภาวะการเป็นผู้นำทั้งของทฤษฎีคุณลักษณะ (Trait Theory) และสถานการณ์ (Situational Theory) เข้าด้วยกัน และเสนอแนวความคิดว่าลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิภาพ สามารถชี้ให้เห็นได้ โดยศึกษาถึงความเหมาะสมของสถานการณ์ของกลุ่มตัวผู้นำ สำหรับองค์ประกอบของกระบวนการเป็นผู้นำที่มีอยู่ 3 ประการคือ

1. อำนาจตามตำแหน่งของผู้นำซึ่ง Fiedler เชื่อว่าผู้นำในแต่ละกลุ่มหรือแต่ละประเภทของงานจะมีอำนาจมากน้อยไม่เท่ากัน
2. ลักษณะงานของกลุ่ม ภารกิจของกลุ่มมีลักษณะไม่เหมือนกัน งานบางอย่างเป็นงานที่ไม่มีโครงสร้าง ไม่มีระเบียบขั้นตอนวางไว้อย่างชัดเจน ย่อมเป็นงานที่อยากสำหรับผู้นำ ส่วนงานที่เป็นงานประจำวัน มีระเบียบวางไว้อย่างชัดเจน โครงสร้างแน่นอนเป็นงานที่ไม่ต้องใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ถือว่าเป็นงานที่ง่าย
3. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกในกลุ่มซึ่ง Fiedler เห็นว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ผู้นำได้รับการยอมรับเป็นที่ชอบพอไว้วางใจแค่ไหนจากกลุ่ม จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้นำด้วย

แบบต่าง ๆ ของผู้นำ

โดยทั่วไปแล้วขอแบ่งแบบของผู้นำได้เป็น 2 แบบ ซึ่งสมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (2529 : 303) ได้ระบุไว้ดังนี้คือ

1. ผู้นำประเภทคำนึงถึงสมาชิกเป็นใหญ่ หรือผู้นำประเภทเอาใจคน (Human Relation Oriented) ตามแนวความคิดของ Fiedler ผู้นำประเภทนี้มักจะสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายของกลุ่ม สร้างความสามัคคีกลมเกลียวภายในกลุ่ม เห็นอกเห็นใจสมาชิก พึงข้อคิดเห็นจากกลุ่ม และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ร่วมวางแผนโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผู้นำประเภทคำนึงถึงงานเป็นใหญ่หรือผู้นำประเภทแรงงาน (Task Orienter) ผู้นำประเภทนี้จะ ผู้นำความคิดใหม่ ๆ มาใช้แสดงความคิดเห็นและ ทัศนคติของตนเองอย่างชัดเจนให้ลูกน้องทราบ อธิบายถึงแผนงานที่ตนตั้งใจจะทำให้ สมาชิกเข้าใจและต้องการความร่วมมือจากสมาชิกเพื่อให้งานนั้น ๆ สำเร็จลง

จากการศึกษาบทบาทของผู้นำทั้งสองแบบโดย Bales ใน สมบูรณ์ ศาลยา ชีวิน (2529 : 304) แล้วพบว่าผู้นำประเภทแรงงานมักจะถูกเลือกขึ้นมาเพราะเป็นผู้ที่มีความคิดอ่านดี มีความสนใจในการทำงาน ทำงานต่อสู้บุกเบิกเพื่อผลงานของกลุ่ม แต่ มักจะเป็นผู้ที่สมาชิกกลุ่มไม่ชอบ ส่วนผู้นำประเภทคนนั้นมักจะเป็นผู้ที่สมาชิกชอบพอ เป็นคนรักษาสัมพันธภาพระหว่างสมาชิก เป็นคนรักษาสัมพันธภาพระหว่างสมาชิก เป็นผู้ที่ ให้กำลังใจและช่วยขจัดข้อขัดแย้งต่าง ๆ ของสมาชิก

ผู้นำในทัศนคติของผู้ตาม (สมาชิก)

จากการศึกษาเรื่องผู้นำที่ประสบความสำเร็จ โดยนักจิตวิทยาหลายท่านพบว่า ผู้นำตามทัศนคติของผู้ตามควรมีลักษณะ ดังนี้

1. สมาชิกยอมรับว่าเป็นพวกเดียวกันกับเขาทั้งหลาย มีทัศนคติ มีมาตรฐาน ในการประพฤติเหมือนกับพวกเขา
2. เป็นผู้ที่ยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายของกลุ่มมากที่สุดหรือเรียกว่าเป็น หัวเรี่ยวหัวแรงของกลุ่ม
3. เป็นคนดีที่สุดหรือเป็นแบบฉบับของกลุ่มเป็นผู้ที่มีความสามารถที่สุด
4. เป็นผู้สนองความต้องการหรือเป็นไปตามความคิดหมายของสมาชิกภายในกลุ่ม

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าบุคลิกลักษณะของผู้นำจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้ตาม (สมาชิก) ด้วย กล่าวคือ ถ้าสมาชิกคุ้นเคยอยู่กับระบบการใช้อำนาจ เคยต่อระบบเผด็จการ จะมีความต้องการผู้นำที่มีลักษณะคล้ายกันคือ เกิดขาด เข้มแข็ง และใช้อำนาจ

ดังนั้นในการศึกษาดังภาวะการ เป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกรในครั้งนี้จึงมุ่งศึกษา ถึงภาวะการ เป็นผู้นำกลุ่มในทัศนคติของกลุ่มสมาชิกหรือตามการรับรู้ของสมาชิกกลุ่มว่า สมาชิกของกลุ่มมีการรับรู้ผู้นำหรือประธานกลุ่มของตนมีความเป็นผู้นำแบบใดภายใต้

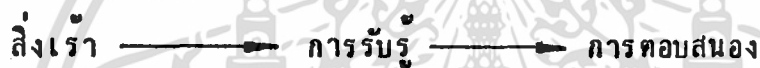
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โศสถานการณ์นั้น

การรับรู้ของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อภาวะการเป็นผู้นำของผู้นำกลุ่ม

การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาและนับว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากที่ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจและอธิบายพฤติกรรมได้มากขึ้น การรับรู้นี้เป็นกระบวนการที่มีระดับตั้งแต่ง่ายจนถึงสลับซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายการรับรู้แตกต่างกันออกไป เช่น การรับรู้คือ การตีความหมายจากการสัมผัสหรือ กล่าวได้ว่าการรับรู้เป็นการใส่ความหมายให้กับสิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในการรับสัมผัสนั่นเอง ส่วนใหญ่แห่งของพฤติกรรมนั้น การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดแทรกอยู่ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองต่อสิ่งเร้าดังแผนภูมิ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการรับรู้หมายถึง กระบวนการที่มนุษย์มีประสบการณ์ต่อวัตถุหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยการรับสัมผัสและตีความออกมา (สุชา จันทรเอน, 2522 : 114) การรับรู้สามารถเกิดขึ้นตามลำดับขั้นดังนี้คือ

1. สิ่งเร้ามากระทบอวัยวะรับสัมผัสของอินทรีย์ซึ่งอาจเป็น หู ตา จมูก ลิ้น หรือ กายสัมผัส
2. กระแสประสาทสัมผัสจะวิ่งไปยังระบบประสาทส่วนกลาง
3. ประสาทส่วนกลางจะแปลความหมายออกมาเป็นความรู้ความเข้าใจ โดยอาศัยความจำความรู้เดิม (Past Knowledge) ประสบการณ์เดิม (Past experience)

การรับรู้ที่ Kolley (1974 : 303) กล่าวว่า เป็นกระบวนการซึ่งเกี่ยวข้องกับกรณีสัมพันธ์ การเลือก และการตีความที่สามารถให้บุคคลมีการรับรู้รับทราบเกี่ยวกับโลกภายนอกและตัวเขาเอง การรับรู้ของมนุษย์นี้มีความสามารถในการรับรู้ที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล Stewart (1932 : 72)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยืนยันว่าการรับรู้ของมนุษย์นั้นมีอิทธิพลเนื่องมาจากประสบการณ์ของบุคคลด้วย เช่นเดียวกันซึ่งอาจได้แก่ความต้องการ แรงจูงใจ ความคาดหวัง และค่านิยมแต่เนื่องจากบุคคลมีความต้องการความคาดหวัง แรงจูงใจ และค่านิยมที่แตกต่างกันดังนั้นแต่ละบุคคลจึงมีการรับรู้ที่แตกต่างกันด้วย

คุณภาพของการเป็นผู้นำ (Quality of leadership) นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม กลุ่มจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของความเป็นผู้นำนอกเหนือจากปัจจัยอีกหลาย ๆ ปัจจัย Fiedler ได้ขยายแนวความคิด ความเป็นผู้นำ จากทฤษฎีต่าง ๆ โดยสรุปว่าความเป็นผู้นำนั้นขึ้นอยู่กับหลาย ๆ องค์ประกอบ คือ อำนาจตามตำแหน่งของผู้นำลักษณะของกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกในสถานการณ์ของกลุ่มการทำงานประเภทต่าง ๆ จะพบว่าองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน นี้ไม่เท่ากัน หรือมีส่วนไม่เท่ากัน เช่นบางกลุ่มงานยาก แต่ผู้นำมีอำนาจมากแม้จะมีความสัมพันธ์ไม่ดีพอกับสมาชิก ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่นนี้ จะทำให้เกิดความต้องการผู้นำที่มีคุณลักษณะต่างกัน จากการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของผู้นำ Fiedler พบว่าผู้นำประเภทเก่งงานเหมาะสมสำหรับสถานการณ์ของกลุ่มประเภทหนึ่ง และผู้นำประเภทเก่งคนมนุษยสัมพันธ์หรือเก่งคน จะทำงานได้ดีกับสถานการณ์ของกลุ่มอีกประเภทหนึ่ง เช่นเดียวกัน ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาถึงภาวะความเป็นผู้นำกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จตามที่สมาชิกรับรู้ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์ การเลือกและการตีความของบุคคลที่มีต่อโลกภายนอกหรือผู้นำและตัวของเขาเอง

วิธีการดำเนินการศึกษา

สถานที่ดำเนินการศึกษา

การดำเนินการศึกษาเพื่อทราบถึงแบบความเป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกรตาม การรับรู้ของสมาชิกในครั้งนี้จะทำการจัดเก็บข้อมูลที่ต้องการจากสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ภายใต้อาการรับผิดชอบของสำนักงานเกษตรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรให้ข้อมูลในครั้งนี้ได้แก่สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งใช้เกณฑ์การแบ่งของสำนักงานเกษตรอำเภอ สันทราย จากสถิติของสำนักงานเกษตรอำเภอสันทรายพบว่ากลุ่มที่ประสบความสำเร็จมี 4 กลุ่มได้แก่ กลุ่มทำสวนแม่แฝกใหม่ กลุ่มทำไร่มันฝรั่งแม่แฝกใหม่ กลุ่มทำนาแม่แฝกใหม่ สำหรับกลุ่มที่จัดว่ายังเป็นกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จนั้นมี 5 กลุ่มคือ กลุ่มทำนาหนองหาร กลุ่มทำนาหนองแห้ง กลุ่มทำไร่ป่าไม้ กลุ่มทำนาแม่แฝก และกลุ่มทำนาเมืองเส้น แต่ เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลาและทักษะของผู้ศึกษาซึ่งกำลังอยู่ในปัจจุบันนี้ การสุ่ม ตัวอย่างแบบ Simple random sampling ได้นำมาใช้ในการสุ่มตัวอย่าง จากจำนวน กลุ่มเกษตรกรทั้ง 9 กลุ่ม มีสมาชิกจำนวน 800 ครอบครัว จึงทำการสุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 25 โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ 100 คน และกลุ่ม ไม่ประสบความสำเร็จ 100 คน

ดังนั้น แบบสอบถามได้ถูกจัดสร้างจำนวน 200 ชุด เพื่อใช้ในการรวบรวม ข้อมูลแต่ได้รับกลับคืน มาจำนวน 102 ชุดซึ่งเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จจำนวน 51 คน และกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จจำนวน 51 คน

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามได้ถูกจัดสร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ซึ่งแบ่ง

ออกเป็น 4 ตอนด้วยกันคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตอนที่ 1. เพื่อรวบรวมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล
ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร
2. ลักษณะของเกษตรกร
3. แบบทดสอบเกี่ยวกับแบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกรับรู้
4. แบบทดสอบเกี่ยวกับแบบความเป็นผู้นำที่สมาชิกคาดหวัง

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

ข้อมูลที่รวบรวมมาแล้วจะนำมาตรวจสอบความถูกต้องและนำมาเข้าตาราง
เพื่อการวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้คือ

1. ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจะนำมาใช้ในการ
การพรรณาลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะของกลุ่มและแบบของความเป็นผู้นำกลุ่มตามที่สมาชิก
รับรู้และคาดหวังของทั้ง 2 กลุ่ม
2. สถิติ Chi - Square (χ^2) จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่าง
ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มที่มีมาใช้ในการวัดนามบัญญัติและทดสอบสื่อ
คล้องระหว่างแบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกรับรู้และที่สมาชิกคาดหวัง
3. สถิติ T - test จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างลักษณะ
ส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม และความแตกต่างในการรับรู้และความคาดหวังใน
แบบของความเป็นผู้นำกลุ่มของสมาชิกทั้ง 2 กลุ่ม ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.5
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สูตรหาอัตราส่วนร้อยละ

$$\frac{n}{N} \times 100$$

n = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลทั้งหมดที่ทำการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สูตรหาความเฉลี่ยเลขคณิต

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

$$\bar{x} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum x = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด}$$

3. สูตรหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$s^2 = \frac{\sum x^2 - \frac{(\sum x)^2}{n}}{n - 1}$$

4. สถิติ Chi - Square

$$\chi^2 = \sum_i \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

$$O_i = \text{จำนวนที่พบในประเภท } i$$

$$E_i = \text{จำนวนที่คาดว่าจะพบในประเภท } i$$

$$\chi^2 = \text{ไคสแควร์}$$

5. สถิติ T - Test

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการศึกษาและวิจารณ์ผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ จะขอนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

ตอนที่ 2 ลักษณะของกลุ่มเกษตรกร

ตอนที่ 3 แบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกรับรู้

ตอนที่ 4 แบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกคาดหวัง

ตอนที่ 5 การพิสูจน์สมมติฐาน

ตอนที่ 1 สภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร-

เพศ

จากผลการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามพบว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

102 คน เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 100 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เพศของเกษตรกร

เพศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ชาย	102	100
หญิง	-	
รวม	102	100

จะเห็นได้ว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเป็นเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของครอบครัวไทย เพศชายจะเป็นผู้นำครอบครัว การตัดสินใจ การรับผิดชอบหน้าที่การงานจึงขึ้นอยู่กับผู้ชาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อายุของเกษตรกร

จากผลการศึกษาอายุของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 45 - 54 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.27 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 35-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.40 และอยู่ในช่วง 25 - 34 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.59 และอยู่ในช่วง 55 - 64 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.74 อายุโดยเฉลี่ยของเกษตรกรประมาณ 43.04 ปี (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 อายุของเกษตรกร

อายุ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
25-34	21	20.59
35-44	31	30.40
45-54	37	36.27
55-64	13	12.74
รวม	102	100.00

จะเห็นว่าอายุของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 45-54 ปี ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีช่วงอายุต่ำกว่านี้จะเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เพราะมีรายได้ที่แน่นอนกว่าอาชีพเกษตรกร ส่วนผู้ที่มีช่วงอายุสูงกว่าจะเลววัยใช้แรงงาน

ระดับการศึกษา

จากการศึกษาระดับการศึกษาของเกษตรกร ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 86.27 รองลงมาคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 8.82 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 2.94 และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 1.97 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ป. 4	88	86.27
ป. 6	9	8.82
ม. 3	3	2.94
ม. 6	2	1.97
รวม	102	100.00

จากตารางจะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จบระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้เพราะการศึกษาในระดับนี้ เป็นการศึกษาขั้นต่ำที่รัฐบาลกำหนดหรือภาคบังคับ เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้วก็จะออกไปประกอบอาชีพเดิมตามบรรพบุรุษ ประกอบกับความยากจน จึงไม่สามารถศึกษาต่อในระดับสูงได้

ประสบการณ์ฝึกอบรม

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรม ซึ่งมีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และไม่เคยได้รับการฝึกอบรม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ประสบการณ์ฝึกอบรม

ประสบการณ์ฝึกอบรม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- เคย	85	83.33
- ไม่เคย	17	16.67
รวม	102	100.00

จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้มีประสบการณ์ฝึกอบรมและไม่มีประสบการณ์แตกต่างกันมาก ทั้งนี้เพราะรัฐบาลได้เห็นถึงความสำคัญของการให้ความรู้ด้านวิชาการใหม่ ๆ แก่เกษตรกรเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับอาชีพของตนเอง รัฐบาลจึงพยายามเผยแพร่ความรู้ให้แก่เกษตรกรให้ได้รับอย่างทั่วถึง

13773

จำนวนครั้งที่ฝึกอบรม

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เคยเข้ารับการฝึกอบรมคนละ 1 ครั้ง จำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 60 ได้รับการฝึกอบรมคนละ 2 ครั้ง จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.52 และได้รับการฝึกอบรมคนละ 3 ครั้ง จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.48 เฉลี่ยแล้วเกษตรกรได้รับการฝึกอบรมคนละ 1.56 ครั้ง (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนครั้งที่ฝึกอบรม (N = 85)

จำนวนครั้งที่ฝึกอบรม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1 ครั้ง	51	60
2 ครั้ง	20	23.52
3 ครั้ง	14	16.48
รวม	85	100.00

รายได้ของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่ารายได้ของเกษตรกรส่วนใหญ่ อยู่ในช่วง 10001 - 20000 บาท/ปี จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.12 รองลงมาคือช่วง 20001 - 30000 บาท/ปี จำนวน 29 รายคิดเป็นร้อยละ 28.43 อยู่ในช่วง 30001-40,000 บาท/ปี จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.55 และช่วง 40001-50000 บาท/ปี จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.90 เฉลี่ยแล้วเกษตรกรมีรายได้ 25627.45 บาท/ปี (ตารางที่ 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น

ต้องสมัครคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

ตารางที่ 6 รายได้ของเกษตรกร

รายได้/ปี	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
10001-20000	45	44.12
20001-30000	29	28.43
30001-40000	23	22.55
40001-50000	5	4.90
รวม	102	100.00

จากตารางจะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ช่วง 10001 - 20000 บาท/ปี ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองในการทำเกษตรน้อย อาศัยนำธรรมชาติในการทำเกษตร บางปีก็ไม่ได้ผล รายได้ส่วนใหญ่มาจากการรับจ้างทั่วไป

ขนาดของฟาร์ม

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีขนาดของฟาร์มอยู่ในช่วง 1-5 ไร่ จำนวน 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.75 รองลงมาคือช่วง 6-10 ไร่ จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.35 และช่วง 11-15 ไร่ จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.90 เฉลี่ยแล้วเกษตรกรมีขนาดของฟาร์ม 5.48 ไร่/ครอบครัว (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ขนาดของฟาร์ม

ขนาดของฟาร์ม (ไร่)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1-5	64	62.75
6-10	33	32.35
11-15	5	4.90
รวม	102	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนบุคคลในครอบครัว

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) และมีจำนวนบุคคลในครอบครัวช่วง 2-4 คน จำนวน 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.92 และช่วง 5-7 คน มีจำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.08 เฉลี่ยแล้วมีจำนวนบุคคลในครอบครัว 4.43 คน (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนบุคคลในครอบครัว

จำนวนบุคคลในครอบครัว	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
2-4	55	53.92
5-7	47	44.08
รวม	102	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ลักษณะของกลุ่มเกษตรกร

อายุของกลุ่มเกษตรกรแยกตามความสำเร็จ

จากการศึกษาผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 102 คน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวว่า อายุของกลุ่มอยู่ในช่วง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.84 รองลงมาคือช่วง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.16 เฉลี่ยแล้วอายุของกลุ่มจะอยู่ช่วง 5.14 ปี (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9

อายุของกลุ่ม	กลุ่มที่ประสบความสำเร็จ		กลุ่มไม่ประสบความสำเร็จ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ		
1-5	13	25.50	30	58.82	43	42.16
6-10	38	74.50	21	41.18	59	57.84
รวม	51	100.00	51	100.00	102	100.00

กลุ่มที่ประสบความสำเร็จพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.50 มีอายุกลุ่มอยู่ระหว่าง 6-10 ปี รองลงมา ร้อยละ 25.50 มีอายุกลุ่มระหว่าง 1-5 ปี ส่วนกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ พบว่าส่วนใหญ่ 58.82 มีอายุกลุ่มระหว่าง 1-5 ปี รองลงมา ร้อยละ 41.81 มีอายุกลุ่มระหว่าง 6-10 ปี

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 6-10 ปี เช่นกลุ่มที่มีอายุ ยาวนาน สมาชิกrubบาทหน้าที่ดี แสดงถึงความสมัครสมานสามัคคีในกลุ่ม ส่วนกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่มีอายุกลุ่มน้อยกว่า อาจเป็นเพราะสมาชิกไม่สามารถเข้าใจหรือประสานงานกันได้ดี ต้องใช้เวลาในการปรับตัวให้มากขึ้นจึงอาจจะประสบผลสำเร็จ

ขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งแยกตามความสำเร็จ

จากการศึกษาขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้ง ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 44.12 กล่าวว่าขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งอยู่ในช่วง 21-35 คน ร้อยละ 43.14 กล่าวว่าขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งอยู่ในช่วง 36-50 คน ร้อยละ 7.84 กล่าวว่าขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งอยู่ในช่วง 5-20 คน และร้อยละ 4.90 กล่าวว่าขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งอยู่ในช่วง 51-65 คน เฉลี่ยแล้ว ขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งอยู่ในช่วง 34.63 คน (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้ง

จำนวนสมาชิก	กลุ่มที่ประสบความสำเร็จ		กลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ		
5-20	8	15.69	-	0	8	7.84
21-35	30	58.82	15	29.41	45	44.12
36-50	13	25.49	31	60.78	44	43.14
51-65	-	0	5	9.80	5	4.90
รวม	51	100.00	51	100.00	102	100.00

กลุ่มที่ประสบความสำเร็จพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 58.82 มีขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งอยู่ระหว่าง 21 - 35 คน ส่วนกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 60 มีขนาดกลุ่มเริ่มก่อตั้งระหว่าง 36 - 50 -คน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ มีขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งระหว่าง 21 - 35 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีขนาดเล็ก ทำให้สมาชิกรู้จักกันดีภายในกลุ่มเกิดความสามัคคีและสามารถจะติดต่อประสานงานภายในกลุ่มได้สะดวก ส่วนกลุ่มที่ไม่ประสบ-

ความสำเร็จมีขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งระหว่าง 36 - 50 คน มีจำนวนสมาชิกมาก ทำให้สมาชิกรู้จักกันไม่ทั่วถึง เกิดความห่างเหิน ความสามัคคีในกลุ่มก็มีน้อย การติดต่อประสานงานในกลุ่มไม่คล่องตัว ฉะนั้นผู้นำกลุ่มจึงควรจัดให้มีการประชุมสมาชิกบ่อยครั้งขึ้น เพื่อให้จุดมุ่งหมายของกลุ่มเป็นไปในแนวเดียวกัน

ขนาดของกลุ่มปัจจุบันแยกตามความสำเร็จ

จากการศึกษาผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 102 คน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 45.10 กล่าวว่าขนาดของกลุ่มปัจจุบันอยู่ในช่วง 66 - 80 คน รองลงมาร้อยละ 26.47 กล่าวว่าขนาดของกลุ่มปัจจุบันอยู่ในช่วง 51 - 65 คน ร้อยละ 18.63 กล่าวว่าขนาดของกลุ่มปัจจุบันอยู่ในช่วง 81 - 95 คน และร้อยละ 9.80 กล่าวว่าขนาดของกลุ่มปัจจุบันอยู่ในช่วง 36 - 50 คน เฉลี่ยแล้วขนาดของกลุ่มปัจจุบันอยู่ในช่วง 70.58 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ขนาดของกลุ่มปัจจุบัน

จำนวนสมาชิก	กลุ่มที่ประสบความสำเร็จ		กลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ		
36-50	-	0	10	19.61	10	9.80
51-65	4	7.84	23	45.10	27	26.47
66-80	32	62.75	14	27.45	46	45.10
81-95	15	29.41	4	7.84	19	18.63
รวม	59	100.00	51	100.00	102	100.00

กลุ่มที่ประสบความสำเร็จพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 62.75 มีขนาดของกลุ่มปัจจุบันอยู่ช่วง 66 - 80 คน ส่วนกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ร้อยละ 45.10 มีขนาดของกลุ่มปัจจุบันอยู่ช่วง 51-65 คน

จะเห็นได้ว่า สมาชิกกลุ่มปัจจุบันของกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ มีมากกว่ากลุ่มที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกษตรกรได้เห็นถึงผลดีของการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม มีอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้า คนกลาง มีการทำกิจกรรม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและต่อครอบครัว ส่วนกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ มีสมาชิกน้อย อาจเป็นเพราะการดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จล้มเหลว สมาชิกขาดความสามัคคี เกิดความเบื่อกว่าหน้าและออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มแยกตามความสำเร็จ

จากการศึกษาผู้ให้ข้อมูลทั้ง 102 คน ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 84.41 กล่าวว่ากลุ่มมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.69 กล่าวว่า จำนวนสมาชิกของกลุ่มลดลง (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 การเปลี่ยนแปลงของกลุ่ม

จำนวนสมาชิก	กลุ่มประสบความสำเร็จ		กลุ่มไม่ประสบผลสำเร็จ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ		
เพิ่มขึ้น	51	100	33	68.63	86	84.31
ลดลง	-	0	16	31.37	16	15.69
เท่าเดิม	-	0	-	0	-	-
รวม	51	100.00	51	100.00	102	100.00

จากตารางจะเห็นได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวว่า สมาชิกของกลุ่มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากเกษตรกรได้เห็นถึงข้อดีของการเข้ากลุ่มเกษตรกร เช่น เป็นกำลังต่อรองกับกลุ่มพ่อค้าคนกลาง ได้รับข่าวสารเกษตรใหม่ ๆ ทันต่อเหตุการณ์ ส่วนสาเหตุในการที่สมาชิกลดลงเพราะ มีการเปลี่ยนอาชีพ ย้ายที่อยู่อาศัยไปอยู่จังหวัดอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความดีในการจัดประชุมสมาชิกแยกตามความสำเร็จ

จากการศึกษาความดีในการจัดประชุมสมาชิก พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 50.90 กล่าวว่า มีการจัดประชุมสมาชิก 1 ครั้ง/ปี รองลงมาคือร้อยละ 44.12 กล่าวว่ามีการจัดประชุม 2 ครั้ง/ปี และร้อยละ 4.90 กล่าวว่ามีการจัดประชุมสมาชิก 3 ครั้ง/ปี เฉลี่ยแล้วจะมีการจัดประชุมสมาชิก 1.22 ครั้ง/ปี (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ความดีในการจัดประชุมสมาชิก

ความดีในการจัดประชุม	กลุ่มประสบความสำเร็จ		กลุ่มไม่ประสบความสำเร็จ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ		
1 ครั้ง/ปี	10	19.61	42	82.35	52	50.98
2 ครั้ง/ปี	36	70.59	9	17.65	45	44.12
3 ครั้ง/ปี	5	9.80	-	0	5	4.90
รวม	51	100.00	51	100.00	102	100.00

กลุ่มที่ประสบความสำเร็จพบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.59 มีความดีในการจัดประชุมสมาชิก 2 ครั้ง/ปี ส่วนกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.35 มีความดีในการจัดประชุมสมาชิก 1 ครั้ง/ปี

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ มีความดีในการจัดประชุม 2 ครั้ง/ปี สมาชิกได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกันและยังได้รับข่าวสารการเกษตรใหม่ ๆ จากการจัดประชุมแต่ละครั้ง และนำมาปรับปรุงกลุ่มให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ส่วนกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่มีความดีในการจัดประชุม 1 ครั้ง/ปี จะเห็นได้ว่าการจัดประชุมสมาชิกน้อยครั้ง ทำให้สมาชิกมีโอกาสที่จะได้รับความรู้และข่าวสารต่าง ๆ น้อยลงด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความร่วมมือของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรแยกตามความสำเร็จ

จากการศึกษาความร่วมมือของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่าร้อยละ 82.35 กล่าวว่าสมาชิกของกลุ่มมีความสามัคคีกันดี ร้อยละ 17.65 กล่าวว่าสมาชิกมีความร่วมมือกันพอใช้

ตารางที่ 14 ความร่วมมือของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

ความร่วมมือของสมาชิก	กลุ่มที่ประสบความสำเร็จ		กลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ		
- ดี	45	88.24	39	76.47	84	82.35
- พอใช้	6	11.76	12	23.53	18	17.65
- ไม่ดี	-	0	-	0	-	-
รวม	51	100.00	51	100.00	102	100.00

กลุ่มที่ประสบความสำเร็จพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 88.24 มีความร่วมมือของสมาชิกดี และกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ ร้อยละ 76.47 ความร่วมมือของสมาชิกดี

จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีความร่วมมือของสมาชิกดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมของเกษตรกรที่อยู่ในชนบท มีความโอบอ้อมอารีย์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ความขัดแย้งกันตามความคิดแยกตามความสำเร็จ

จากการศึกษาความขัดแย้งกันตามความคิดระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีความขัดแย้งกัน คิดเป็นร้อยละ 86.27 ส่วนที่มีความขัดแย้งกันคิดเป็นร้อยละ 13.73 (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 แสดงความขัดแย้งกันตามความคิด

ความขัดแย้ง	กลุ่มประสบความสำเร็จ		กลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ		
- มี	2	3.92	12	23.53	14	13.73
- ไม่มี	49	96.08	39	76.47	88	86.27
รวม	51	100.00	100	100.00	102	100.00

กลุ่มที่ประสบความสำเร็จพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 96.08 ไม่มีความขัดแย้งกันตามความคิด ส่วนกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ร้อยละ 76.47 ไม่มีความขัดแย้งกันตามความคิด

จะเห็นว่า ทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ไม่มีความขัดแย้งกันตามความคิด มีเพียงบางส่วนที่มีความขัดแย้งกัน เช่น เรื่องการขายผลผลิต

ตอนที่ 3 แบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกรับรู้

จากการศึกษาเปรียบเทียบแบบความเป็นผู้นำของกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ และกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่สมาชิกรับรู้ มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากระบบการให้คะแนน เพื่อที่จะทราบแบบของความเป็นผู้นำ ในครั้งนี้ได้ศึกษาแบบของผู้นำประเภทมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้นำประเภทมุ่งงาน ถ้ามีคะแนนรวมมากกว่า 60 ขึ้นไปแสดงว่าเป็นผู้นำประเภทมีมนุษยสัมพันธ์ และถ้าได้ 60 คะแนนหรือต่ำกว่าแสดงว่าเป็นผู้นำประเภทมุ่งงาน

ผลของคะแนนจากผู้ให้ข้อมูลของกลุ่มที่ประสบความสำเร็จตามที่สมาชิกรับรู้ จำนวน 51 คน เฉลี่ยแล้วได้คะแนนเท่ากับ 71.98 แสดงว่าแบบความเป็นผู้นำของกลุ่มเป็นประเภทมีมนุษยสัมพันธ์ ส่วนผลของคะแนนกลุ่มไม่ประสบผลสำเร็จจำนวน 51 เฉลี่ยแล้วได้คะแนนเท่ากับ 65.17 แสดงว่าแบบความเป็นผู้นำเป็นประเภทมีมนุษยสัมพันธ์เช่นกัน

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างตามการรับรู้ของสมาชิกผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติ t-test ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 $N = 102$ $df = 101$ ได้ค่าคำนวณ $t = 3.95$ เมื่อเปรียบเทียบกับในตาราง $t = 1.982$ ปรากฏว่าแบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกรับรู้ของกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบแบบความเป็นผู้นำของกลุ่มตามที่สมาชิกรับรู้

ตัวแปร	กลุ่มที่ประสบความสำเร็จ	กลุ่มไม่ประสบความสำเร็จ	ค่า t
	N = 51	N = 51	
	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}_1)	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}_2)	
แบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกรับรู้	71.98	65.17	3.959

$N = 102$

significant at & .05

$df = 101$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 แบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกคาดหวัง

จากการศึกษาเปรียบเทียบแบบความเป็นผู้นำของกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จตามที่สมาชิกคาดหวัง ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีให้คะแนน ถ้ามีคะแนนรวมมากกว่า 36 คะแนน แสดงว่าผู้นำกลุ่มตามที่สมาชิกคาดหวังเป็นประเภทมีมนุษยสัมพันธ์ และถ้าได้คะแนนรวม 36 คะแนนหรือต่ำกว่าแสดงว่าเป็นผู้นำประเภทมุ่งงาน

ผลคะแนนรวมของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ประสบความสำเร็จตามความคาดหวังจำนวน 51 คน เฉลี่ยแล้วได้เท่ากับ 53.274 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มมีความต้องการผู้นำประเภทมีความต้องการผู้นำประเภทมีมนุษยสัมพันธ์ สำหรับคะแนนของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จจำนวน 51 คน เฉลี่ยแล้วได้เท่ากับ 51.725 คะแนน แสดงว่าสมาชิกกลุ่มมีความต้องการผู้นำประเภทมีมนุษยสัมพันธ์เช่นกัน

จากการวิเคราะห์หาความแตกต่างแบบความเป็นผู้นำกลุ่มตามที่สมาชิกคาดหวัง สมาชิกทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติ t -test ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 $N=102$ $df=101$ ได้ค่าคำนวณ = 0.945 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าในตารางซึ่งมีค่า 1.982 ปรากฏว่า แบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกคาดหวังของกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบแบบความเป็นผู้นำของกลุ่มตามที่สมาชิกคาดหวัง

ตัวแปร	กลุ่มที่ประสบความสำเร็จ	กลุ่มไม่ประสบความสำเร็จ	t
	N = 51	N = 51	
	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}_1)	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}_2)	
แบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกคาดหวัง	53.274	51.725	0.945
N = 102		Significant & .05	
df = 101			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 5 การพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จ แตกต่างกัน

อายุ

จากการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม ทางด้านอายุพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า t ที่ได้จากการคำนวณ มีค่า 0.40 ซึ่งน้อยกว่าค่า t จากตารางซึ่งมีค่า 1.982 ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เมื่อ $df = 101$) (ตารางที่ 18)

เพศ

จากการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม ทางเพศพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า χ^2 ที่ได้จากการคำนวณ มีค่า 0 ซึ่งน้อยกว่า χ^2 จากตารางซึ่งมีค่า ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เมื่อ $df = 1$) (ตารางที่ 18)

ระดับการศึกษา

จากการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม ทางด้านระดับการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า t ที่ได้จากการคำนวณมีค่า 1.86 ซึ่งน้อยกว่าค่า t จากตาราง ซึ่งมีค่า 1.982 ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เมื่อ $df = 101$) (ตารางที่ 18)

ประสบการณ์ฝึกอบรม

จากการศึกษาเปรียบเทียบทางด้านประสบการณ์ฝึกอบรม ระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม พบว่ามีความหมายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า χ^2 ที่ได้จากการคำนวณมีค่า 4.112 ซึ่งมากกว่าค่า χ^2 จากตารางซึ่งมีค่า 3.84 ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เมื่อ $df = 1$) (ตารางที่ 18)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้

จากการศึกษาเปรียบเทียบทางด้านรายได้ ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า t ที่ได้จากการคำนวณ 1.018 ซึ่งน้อยกว่าค่า t จากตารางซึ่งมีค่า 1.982 ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เมื่อ $df = 101$) (ตารางที่ 18)

ขนาดของฟาร์ม

จากการศึกษาเปรียบเทียบในด้านขนาดของฟาร์มระหว่างผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า t ที่ได้จากการคำนวณ 1.348 ซึ่งน้อยกว่าค่า t จากตารางซึ่งมีค่า 1.982 ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เมื่อ $df = 101$) (ตารางที่ 18)

จำนวนบุคคลในครอบครัว

จากการเปรียบเทียบหาความแตกต่างในด้านจำนวนบุคคลในครอบครัวระหว่างผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า t ที่ได้จากการคำนวณ 0.729 ซึ่งน้อยกว่าค่า t จากตารางซึ่งมีค่า 1.982 ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เมื่อ $df = 101$) (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 แสดงค่าสถิติของความแตกต่างด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของผู้ให้ข้อมูลระหว่างกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จ

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	ค่า Chi-Square	ค่า t-test
อายุ	-	0.40
เพศ	0	-
ระดับการศึกษา	-	1.86
ประสบการณ์ฝึกอบรม	4.112	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	ค่า Chi-Square	ค่า t-test
รายได้	-	1.018
ขนาดของฟาร์ม	-	1.348
จำนวนบุคคลในครอบครัว	-	0.729

Significat at .05

จะเห็นได้ว่า จากการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างกันด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ผลปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้าน อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ ขนาดของฟาร์ม และจำนวนบุคคลในครอบครัว ส่วน ประสิทธิภาพฝึกอบรม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 แบบของความเป็นผู้นำที่สมาชิกรับรู้ต่างกับแบบของความเป็นผู้นำที่สมาชิกคาดหวัง

จากการวิเคราะห์หาความแตกต่างแบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกรับรู้และคาดหวัง เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ผลปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า χ^2 ที่ได้จากการคำนวณมีค่า 15.598 ซึ่งมากกว่าค่า χ^2 จากตารางซึ่งมีค่า 3.84 ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เมื่อ $df=1$) (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบแบบความเป็นผู้นำตามที่สมาชิกรับรู้และคาดหวัง

ประเภท	ประเภทของผู้นำ		รวม	χ^2
	ผู้นำประเภทมุ่งงาน	ผู้นำประเภทมุ่งสัมพันธ์		
-แบบความเป็นผู้นำที่สมาชิกรับรู้	17	85	102	15.598
-แบบความเป็นผู้นำที่สมาชิกคาดหวัง	1	101	102	
รวม	18	186	204	

Significant at .05

df = 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ภาวะการเป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกรในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลได้ดังนี้

สภาพส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

จากผลการศึกษาเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเป็นเพศชาย อายุของเกษตรกรอยู่ในช่วง 45-54 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.27 มีอายุเฉลี่ยประมาณ 43.04 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 86.27 ด้านประสบการณ์ฝึกอบรม เกษตรกรส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 83.33 เฉลี่ยแล้วเข้ารับการฝึกอบรมคนละ 1.56 ครั้ง รายได้ของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10001-20000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 44.12 เฉลี่ยแล้วมีรายได้ 25627.45 บาท/ปี ขนาดของฟาร์มส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1-5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 62.75 เฉลี่ยแล้วเกษตรกรมีขนาดของฟาร์ม 5.48 ไร่/ครอบครัว จำนวนบุคคลร้อยละ 53.92 มีจำนวนบุคคลในครอบครัวช่วง 2-4 คน เฉลี่ยแล้วมีจำนวนบุคคลในครอบครัว 4.43 คน

ลักษณะของกลุ่มเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 57.84 กล่าวว่าอายุของกลุ่มอยู่ในช่วง 6-10 ปี เฉลี่ยแล้วกลุ่มจะมีอายุ 5.14 ปี ขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งร้อยละ 44.12 กล่าวว่าขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งอยู่ในช่วง 21-33 คน เฉลี่ยแล้วขนาดของกลุ่มเริ่มก่อตั้งมีสมาชิก 34.63 คน ส่วนขนาดของกลุ่มปัจจุบัน ผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 45.10 กล่าวว่าขนาดของกลุ่มปัจจุบันอยู่ในช่วง 66-80 คน เฉลี่ยแล้วขนาดของกลุ่มปัจจุบันอยู่ในช่วง 70.58 คน การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงในทางเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 84.31 ความถี่ในการจัดประชุมสมาชิก ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 50.98 กล่าวว่ามีการจัดประชุมสมาชิก 1 ครั้ง/ปี เฉลี่ยแล้วมีการจัดประชุม 1.22 ครั้ง/ปี ด้านความร่วมมือของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 82.35 กล่าวว่า สมาชิกมีความร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีกันดี คำนความขัดแย้งกันตามความคิระหว่างสมาชิกส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 86.27
กล่าวว่า ไม่มีความขัดแย้งกันตามความคิระหว่างสมาชิก

แบบความเป็นผู้นำตามทีสมาชิกรับรู้

จากกรวิเคราะห์ความแตกต่างแบบความเป็นผู้นำตามการรับรู้ของสมาชิก
กลุ่มทีประสบความสำเร็จและกลุ่มทีไม่ประสบความสำเร็จ ปรากฏว่า แบบความเป็นผู้นำมี
ความแตกต่างกัน

แบบความเป็นผู้นำตามทีสมาชิกคาดหวัง

จากกรวิเคราะห์ความแตกต่างแบบความเป็นผู้นำตามการคาดหวังของสมาชิก
กลุ่มทีประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของ
กลุ่มทีประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จพบว่า ในด้าน อายุ เพศ และระดับ
การศึกษา รายได้ ขนาดของฟาร์ม และจำนวนบุคคลในครอบครัว ไม่มีความแตกต่างกัน
ส่วนด้านประสบการณ์ฝึกอบรม พบว่ามีความแตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างแบบความเป็นผู้นำตามการรับรู้และคาดหวัง
ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ปรากฏว่ามีความแตกต่างกัน.

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาภาวะการเป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกรตามการรับรู้และคาดหวังของสมาชิก ทั้งกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ สมาชิกส่วนใหญ่ต้องการผู้นำประเภทมุ่งสัมพันธ์มากกว่าผู้นำประเภทมุ่งงาน สำหรับผลการศึกษาสามารถได้มาซึ่งข้อเสนอแนะในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรให้เกิดประโยชน์ คือ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับผิดชอบในการทำงานกลุ่มเกษตรกร

1. สำหรับเจ้าพนักงานเกษตร

1.1 การคัดเลือกผู้นำควรให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิก แสดงออกด้านความคิดเห็น เพื่อให้ได้ผู้นำของกลุ่มตรงกับความต้องการของสมาชิกและวิธีการคัดเลือกที่กรมส่งเสริมแนะนำให้ใช้คือแบบประชาคม โดยการสอบถามจากสมาชิกว่าใครในท้องถิ่นเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำ แล้วนำคำตอบมาวิเคราะห์ใครได้คะแนนมากกว่าคัดเลือกบุคคลนั้นเป็นผู้นำ

1.2 ในการดำรงตำแหน่งของผู้นำของเกษตรกร ควรกำหนดเวลาให้เหมาะสม เช่น 1 หรือ 2 ปี เมื่อถึงสิ้นปีควรมีการประเมินผลงานทุกครั้ง โดยเจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ร่วมกับเกษตรกรที่เป็นสมาชิก เมื่อประเมินผลงานแล้วมีผลงานดีเป็นที่ไว้วางใจของสมาชิก ก็จะได้รับ ความไว้วางใจให้ทำงานต่อไป ถ้าผลงานไม่ดี ไม่เป็นที่พอใจของสมาชิกก็จะคัดเลือกบุคคลอื่นมาทำหน้าที่ต่อไป

1.3 กลุ่มต่าง ๆ ที่จัดขึ้นมา เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ ในหมู่บ้านนั้น ๆ ควรมีการตรวจสอบการดำเนินงานธุรกิจของกลุ่ม เพื่อให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีการจัดประชุมในวาระต่าง ๆ เพื่อให้ผู้นำแจ้งความเคลื่อนไหวภายในกลุ่ม เปิดโอกาสให้ผู้นำและสมาชิกได้แสดงความคิดเห็น เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วม ช่วยกันแก้ไขจุดบกพร่องที่เกิดขึ้น ทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความสามัคคีกันรู้จักช่วยเหลือกัน

2. สำหรับหน่วยงานอื่น ๆ

ควรทำการจัดฝึกอบรมเกษตรกรผู้นำเป็นประจำ เพื่อให้ผู้นำมีประสิทธิภาพเหมาะสมต่อการเป็นผู้นำเกษตรกร เปิดโอกาสให้ผู้นำแสดงความคิดเห็นหรือกล่าวถึงปัญหาในการดำเนินงานที่ส เพื่อช่วยกันหาถึงสาเหตุและวิธีการแก้ไขในการฝึกอบรมทุกครั้ง

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อให้ผู้เข้ามีความรู้และสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง เกิดประสบการณ์ ควรมีการใช้สื่อการสอนช่วยเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น สไลด์ วีดีโอ ภาพประกอบ หรือการดำเนินงานนอกสถานที่ ช่วยให้ผู้เข้าเกิดความสนใจมากขึ้น ไม่เกิดความเบื่อหน่ายและสามารถถ่ายทอดสู่สมาชิกได้ดียิ่งขึ้น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2530. หลักและวิธีวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.
- จรัญ จันทลักขณา. 2523. สถิติวิเคราะห์และวางแผนงานวิจัย. ไทยวัฒนาพานิช. กรุงเทพมหานคร.
- นำชัย ทนุผล. 2531. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้. เชียงใหม่
- สุชา จันทรเฒ. 2522. จิตวิทยาพัฒนาการ ไทยวัฒนาพานิช. กรุงเทพมหานคร
- สมบูรณ์ ศาลายาชีวิน. 2529 จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่ ลานนาการพิมพ์. เชียงใหม่.
- อรุณ รักธรรม. 2526. หลักมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร. ไทยวัฒนาพานิช. กรุงเทพมหานคร
- Bonner. Group Dynamics. New york: The Ronald Press, 1959.
- Fiedler, R. 1967. A Theory of Leadership effectiveness. New york : Mc Graw Hill Book co.
- Halpin. The Leadership Behavior of school Superintendents. Columbus. Ohio : College of Education, The Ohio State University, 1956.
- Sander, Hc, ed The cooperative Extension service. Enalewood cliffs, N.J : Prentice Hall, 1966.
- Stewart Interwicing perincipiler and practics. B. Ca. Sh. 3 rd ed- Dubugue : wm. c. Brown, 1982.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ (สมาชิกกลุ่ม)

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล

1. เพศ

..... ชาย

..... หญิง

2. อายุ ปี

3. ระดับการศึกษา (จำนวนปี) ปี

4. ประสบการณ์การฝึกอบรมในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา

ครั้งที่

เรื่องอบรม

1

2

3

4

5. รายได้ทั้งเป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดต่อปี (พ.ศ. 2532)บาท

6. จำนวนบุคคลในครอบครัว คน

7. ขนาดของฟาร์มที่ประกอบอาชีพ ไร่ งาน

ตอนที่ 2. ลักษณะของกลุ่ม

1. อายุของกลุ่ม ปี

2. ขนาดของกลุ่ม คน

3. จำนวนสมาชิกเมื่อเริ่มก่อตั้ง คน

4. การเปลี่ยนแปลงขนาดของกลุ่มในปัจจุบัน

..... เพิ่มขึ้น

..... ลดลง (โปรดให้เหตุผล)

..... เท่าเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ความถี่ในการจัดประชุมสมาชิก

- ไม่มีประชุม (โปรดระบุเหตุผล)
- ปีละครั้ง
- มากกว่า 2 ครั้ง/ปี (ระบุ)

6. กลุ่มของท่านเคยชนะการประกวดกลุ่มดีเด่นหรือไม่

เคย ไม่เคย เมื่อไร

- ระดับประเทศ
- ระดับภาค
- ระดับจังหวัด
- ระดับอำเภอ

7. ความร่วมมือร่วมใจกันของสมาชิกในกลุ่มตามความเห็นของท่าน

- ดี
- พอใช้
- ไม่มี (โปรดระบุเหตุผล)

8. ในกลุ่มของท่านมีการขัดแย้งกันทางความคิดระหว่างท่านกับสมาชิกอื่น ๆ ด้วยกันหรือไม่

ความขัดแย้ง ปัญหา วิธีแก้ปัญห

- มี
- ไม่มี

ตอนที่ 3 แบบทดสอบความเป็นผู้นำกลุ่มตามทฤษฎี

ข้อแนะ : ผู้สัมภาษณ์โปรดกาเครื่องหมาย ลงท้ายข้อความแต่ละข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรมของประธานกลุ่มตามการระบุของสมาชิกกลุ่มว่า ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางโอกาส นาน ๆ ครั้ง หรือ ไม่เคยเลย

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางโอกาส	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
1. ประธานกลุ่มมักจะให้โอกาสสมาชิกทำงานอย่างมีอิสระ					
2. ประธานกลุ่มมักจะสนับสนุนให้สมาชิกทำงานตามระเบียบแบบแผนที่กลุ่มกำหนดไว้					
3. ประธานกลุ่มมักจะให้สมาชิกตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
4. ประธานกลุ่มมักจะเป็นผู้พูดแทนกลุ่มเสมอ					
5. ประธานกลุ่มมักจะมีความต้องการให้สมาชิกกลุ่มมีการทำงานให้มากขึ้น					
6. ประธานกลุ่มมักจะให้ความคิดหรือแนวการทำงานของตนเองแก่สมาชิก					
7. ประธานกลุ่มมักจะเปิดโอกาสให้สมาชิกทำงานด้วยความคิดของตนเอง					
8. เมื่อมีผู้มาเยี่ยมชมกิจการของกลุ่มประธานมักจะเป็นผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ เอง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางโอกาส	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
9. ประธานกลุ่มมักจะรักษาระดับการทำงานของกลุ่มให้คงที่อยู่เสมอ					
10. ประธานกลุ่มมักมีความขัดแย้งกับสมาชิกในกลุ่ม					
11. ประธานกลุ่มมักจะเป็นผู้แทนของกลุ่มในการออกไปประชุมในสถานที่ต่าง ๆ					
12. ประธานกลุ่มมักจะเป็นผู้ตัดสินใจในทุกเรื่องของกลุ่ม					
13. ประธานกลุ่มมักจะมอบหมายอำนาจให้ผู้ที่มีความสามารถทำงานแทนเสมอ					
14. ประธานกลุ่มมักจะเปิดโอกาสให้กลุ่มมีความคิดริเริ่มงานเอง					
15. ประธานกลุ่มมักจะมอบหมายให้สมาชิกทำงานเฉพาะอย่างทีละนิด					
16. ประธานกลุ่มมักมีความตั้งใจให้กลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ					
17. ประธานกลุ่มมักจะส่งเสริมให้สมาชิกทำงานมากขึ้น					
18. ประธานกลุ่มมักจะไว้วางใจให้สมาชิกมีการตัดสินใจเอง					
19. ประธานกลุ่มมักเป็นผู้จัดตารางเวลาในการทำงานของสมาชิก					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางโอกาส	นาน ๆ	ไม่เคย- เลย
20. ประธานกลุ่มมักไม่ชี้แจงหรืออธิบาย เหตุผลในการตัดสินใจของเขา					
21. ประธานกลุ่มมักยินยอมให้สมาชิกกำหนด หน้าที่ของตนเอง					
22. ประธานกลุ่มมักตัดสินใจทำงานด้วย ตนเองโดยปราศจากการปรึกษ สมาชิก					
23. ประธานกลุ่มมักสั่งการให้สมาชิก กลุ่มกระทำตามกฎระเบียบของ กลุ่ม					
24. ประธานกลุ่มมักช่วยเหลือกลุ่มมีการ ทำงานให้มีประสิทธิภาพมากกว่า เดิม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 แบบทดสอบความเป็นผู้นำกลุ่มตามทฤษฎีสมาชิกคาดหวัง

ข้อแนะ : ผู้สัมภาษณ์โปรดกาเครื่องหมาย ลงท้ายข้อความแต่ละข้อความตามความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย
1. ผู้นำควรเปิดโอกาสให้สมาชิกทำงานอย่างมีอิสระ			
2. ผู้นำควรสนับสนุนให้สมาชิกทำงานตามระเบียบแบบแผนที่กลุ่มกำหนด			
3. ผู้นำควรให้สมาชิกมีการตัดสินใจแก้ปัญหาเอง			
4. ผู้นำควรเป็นผู้พูดแทนกลุ่ม			
5. ผู้นำควรมีความต้องการให้สมาชิกกลุ่มมีการทำงานมากขึ้น			
6. ผู้นำควรเป็นผู้เสนอแนวความคิดของตนแก่สมาชิกกลุ่ม			
7. ผู้นำควรเปิดโอกาสให้สมาชิกทำงานด้วยความคิดของตนเอง			
8. เมื่อมีผู้มาเชื่อมชงกิจการของกลุ่ม ผู้นำควรเป็นผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ เอง			
9. ผู้นำควรพยายามรักษาระดับการทำงานของกลุ่มให้คงที่อยู่เสมอ			
10. ผู้นำจำเป็นจะต้องมีการขัดแย้งกับสมาชิกในกลุ่มบ้าง			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย
11. ผู้นำควรเป็นผู้แทนของกลุ่มในการออกไปประชุม ในสถานที่ต่าง ๆ			
12. ผู้นำควรเป็นผู้ที่ตัดสินใจในทุก ๆ เรื่องของกลุ่ม			
13. ผู้นำควรมอบหมายอำนาจให้ผู้ที่มีความสามารถ ทำงานแทนเสมอ ๆ			
14. ผู้นำควรเปิดโอกาสให้กลุ่มมีความริเริ่มงาน เอง			
15. ผู้นำควรมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มทำงานเฉพาะ อย่างที่เหมาะสม			
16. ผู้นำควรมีความตั้งใจให้กลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลง อยู่เสมอ			
17. ผู้นำควรสั่งการให้สมาชิกมีการทำงานให้มากขึ้น			
18. ผู้นำควรไว้วางใจให้สมาชิกมีการตัดสินใจเอง			
19. ผู้นำควรเป็นผู้จัดตารางการทำงานของสมาชิก			
20. ผู้นำไม่จำเป็นต้องชี้แจงหรืออธิบายเหตุผลใน การตัดสินใจของเขา			
21. ผู้นำควรมินยอมให้สมาชิกกำหนดหน้าที่ของตนเอง			
22. ผู้นำควรตัดสินใจทำงานด้วยตนเองโดยมิต้องปรึกษา สมาชิก			
23. ผู้นำควรสั่งการให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของกลุ่ม			
24. ผู้นำควรช่วยผู้ให้กลุ่มมีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มากกว่าเดิม			

